ΕΚΘΕΣΗ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ

στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-258/90 και C-259/90 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

α) *Κανονιστικό πλαίσιο*

— ο βασικός κανονισμός *4028/86*

1. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4028/86 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με κοινοτικές δράσεις για τη βελτίωση και προσαρμογή των διαρθρώσεων του τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιεργείας (ΕΕ 1986, L 376, σ. 7), η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να χορηγεί κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή για ορισμένες δράσεις που αναλαμβάνονται, ιδίως, στον τομέα του αναπροσανατολισμού της αλιευτικής δραστηριότητας με την καθιέρωση αποστολών πειραματικής αλιείας. Η συνδρομή αυτή χορηγείται υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμού 4028/86 με σκοπό τη διευκόλυνση της διαρθρωτικής ανάπτύξεως του τομέα της αλιείας στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της κοινής αλιευτικής πολιτικής.

2. Κατά το άρθρο 13 του προαναφερθέντος κανονισμού

« ως αποστολή πειραματικής αλιείας νοείται κάθε αλιευτική δραστηριότητα για εμπορικούς σκοπούς που πραγματοποιείται σε καθορισμένη ζώνη με σκοπό να αξιολογηθεί η αποδοτικότητα μιας τακτικής και διαρκούς εκμεταλλεύσεως των αλιευτικών πόρων της ζώνης αυτής ».

3. Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού 4028/86, η Επιτροπή χορηγεί κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή σε σχέδια αποστολών πειραματικής αλιείας που αφορούν:

« α) ύδατα που δεν υπάγονται στην κυριαρχία ή δικαιοδοσία ενός κράτους, ή

β) ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή δικαιοδοσία τρίτης χώρας με την οποία η Κοινότητα έχει συνάψει ή διαπραγματεύεται τη σύναψη συμφωνίας αλιείας καθώς και τα ύδατα που πρόσκειται στα εδάφη των κρατών μελών όπου δεν εφαρμόζεται καμία διάταξη της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα της αλιείας, ή

γ) ύδατα που υπάγονται στην κυριαρχία ή δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους ».

Κατά το άρθρο 14, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 4028/86,

« 2. Για να τύχουν κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής, τα σχέδια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει επίσης:

α) (...)

β) να αφορούν αποστολές ελαχίστης διαρκείας 60 ημερών αλιείας ανά έτος και ανά σκάφος που θα πραγματοποιηθούν σε μία ή περισσότερες εξόδους στη θάλασσα·

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

γ) να αφορούν αλιευτικές ζώνες, οι υπολογιζόμενες αλιευτικές δυνατότητες των οποίων επιτρέπουν να προβλεφθεί μακροπρόθεσμα σταθερή και αποδοτική εκμετάλλευση, και

δ) να προβλέπουν την παρουσία επί του σκάφους ενός ή περισσοτέρων επιστημονικών παρατηρητών που εγκρίνονται από το σχετικό κράτος μέλος ή, εφόσον τούτο δεν είναι εφικτό, τη συμμετοχή ενός επιστημονικού ινστιτούτου για την προετοιμασία της αποστολής και για την εκμετάλλευση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.

3. Ένα σχέδιο μπορεί να περιλαμβάνει πολλές διαδοχικές αποστολές που πραγματοποιούνται στην ίδια αλιευτική ζώνη με σκοπό να καθορισθούν οι βάσεις σταθερής και διαρκούς εκμεταλλεύσεώς της ».

4. Η κατά το άρθρο 14 χρηματοδοτική συνδρομή συνίσταται στη χορήγηση πριμοδοτήσεως ενθαρρύνσεως ύψους 20 % του επιλεξίμου κόστους της αποστολής και στην υποχρεωτική συμμετοχή των εθνικών αρχών ύψους μεταξύ 10 και 20 % του κόστους αυτού. Τα εν λόγω σχέδια αποστολών πειραματικής αλιείας υποβάλλονται στην Επιτροπή μέσω του ή των ενδιαφερομένων κρατών μελών, αφού προηγουμένως το ή τα εν λόγω κράτη διατυπώσουν ευνοϊκή γνώμη.

5. Το άρθρο 16, παράγραφος 3, του κανονισμού 4028/86 είναι διατυπωμένο ως εξής:

« Εντός δύο μηνών από της υποβολής ενός σχεδίου, η Επιτροπή αποφασίζει για τη χορήγηση της πριμοδοτήσεως (...) Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στους δικαιούχους καθώς και στο οικείο ή στα οικεία κράτη μέλη. Τα λοιπά κράτη μέλη ενημερώνονται σχετικά στα πλαίσια της μόνιμης επιτροπής διαρθρώσεων της αλιείας (...) »

6. Για κάθε αποστολή, οι δικαιούχοι των πριμοδοτήσεων ενθαρρύνσεως διαβιβάζουν, δυνάμει του άρθρου 17 του προαναφερθέντος κανονισμού, στην Επιτροπή και στις εθνικές αρχές του ή των οικείων κρατών μελών έκθεση που αφορά

« α) την τεχνική εξέλιξη της αποστολής και ιδίως τις μεθόδους αλιείας που χρησιμοποιήθηκαν·

β) τα είδη που αλιεύθηκαν, τους τόπους στους οποίους αλιεύθηκαν, τις αντίστοιχες αποδόσεις και τα παρεμπίπτοντα αλιεύματα·

γ) τα οικονομικά αποτελέσματα της αποστολής·

δ) κάθε άλλη πληροφορία που συγκέντρωσαν οι παρατηρητές ».

Αφού εξετάσει την έκθεση, η Επιτροπή τη θέτει στη διάθεση των λοιπών κρατών μελών.

— *ο κανονισμός εφαρμογής 1871/87*

7. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού 4028/86 καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΟΚ) 1871/87 της Επιτροπής, της 16ης Ιουνίου 1987, για τρόπους εφαρμογής του κανονισμού 4028/86 του Συμβουλίου όσον αφορά τις ενέργειες ενθαρρύνσεως της πειραματικής αλιείας (ΕΕ L 180 σ. 1). Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού εφαρμογής,

οι αιτήσεις για τη λήψη κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής πρέπει να περιλαμβάνουν τα στοιχεία που επιτρέπουν στην Επιτροπή να λάβει συναφώς απόφαση. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 3,

« οι αιτήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρωτοκολλώνται την ημέρα της παραλαβής τους από την Επιτροπή ».

Το άρθρο 3 του κανονισμού 1871/87 περιλαμβάνει σειρά ορισμών, μεταξύ των οποίων, ιδίως:

« — έναρξη της αποστολής: η ημερομηνία αναχωρήσεως του σκάφους είτε από τον λιμένα εκμεταλλεύσεως είτε από τον τελευταίο λιμένα εξοπλισμού αμέσως πριν από την εκτέλεση των εργασιών αλιείας·

— λήξη της αποστολής: η ημερομηνία επιστροφής του σκάφους ή του τελευταίου σκάφους ενός στολίσκου (...) ».

Το άρθρο 3, παράγραφος 2, διευκρινίζει περαιτέρω ότι, προκειμένου να τύχουν πριμοδοτήσεως ενθαρρύνσεως, οι αποστολές μπορούν να αρχίζουν μόνο μετά την ημερομηνία πρωτοκολλήσεως της αιτήσεως συνδρομής στην Επιτροπή.

Κατά το άρθρο 8 του κανονισμού 1871/87, η καταβολή πριμοδοτήσεως ενθαρρύνσεως εξαρτάται από την προηγούμενη παραλαβή εκ μέρους της Επιτροπής της εκθέσεως περί λήξεως της αποστολής. Τέλος, κατά το άρθρο 9 του προαναφερθέντος κανονισμού:

« Σε περίπτωση που ένα σχέδιο αφορά περισσότερες διαδοχικές αποστολές που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στην ίδια αλιευτική ζώνη με σκοπό να τεθούν οι βάσεις για μια σταθερή και διαρκή εκμετάλλευση, η καταβολή της πριμοδοτήσεως ενθαρρύνσεως για κάθε αποστολή εξαρτάται από την εξέταση εκ μέρους της Επιτροπής της ή των εκθέσεων λήξεως της αποστολής που αφορούν τις προηγούμενες αποστολές και έχουν διαβιβαστεί από τον ή τους αιτούντες αμέσως μετά τη λήξη της. Σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι τα αποτελέσματα των αποστολών αυτών δεν επιτρέπουν να προβλεφθεί σταθερή και διαρκής εκμετάλλευση στην οικεία ζώνη, μπορεί να αποφασίσει την ανάκληση της αποφάσεως περί χορηγήσεως της πριμοδοτήσεως για την ή τις επόμενες αποστολές. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στους αιτούντες καθώς και στο ή στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Τα λοιπά κράτη μέλη ενημερώνονται σχετικά στο πλαίσιο της μόνιμης επιτροπής διαρθρώσεων της αλιείας. »

β) *Πραγματικά περιστατικά*

8. Στις 13 Δεκεμβρίου 1989, δύο ναυτιλιακές εταιρίες, οι ανώνυμες εταιρίες ισπανικού δικαίου Pesquerias του Bermeo (στο εξής: Pesquerias) και Naviera Laida (στο εξής: Naviera), εγκατεστημένες στο las Arenas-Guecho της Ισπανίας, υπέβαλαν στη γενική γραμματεία θαλασσίας αλιείας της Μαδρίτης αιτήσεις για τη λήψη δύο κοινοτικών χρηματοδοτικών συνδρομών σε δύο σχέδια αποστολών πειραματικής αλιείας που επρόκειτο να πραγματοποιηθούν με τα πλοία Ceres και Geminis στα διεθνή ύδατα του νοτιοδυτικού Ατλαντικού και ιδίως περί τον 49ο νότιο παράλληλο και

περί το στήθος Burwood στον 57ο νότιο. Οι πειραματικές αυτές αποστολές είχαν ως σκοπό την αξιολόγηση της αποδοτικότητας τακτικής και διαρκούς εκμεταλλεύσεως των αλιευτικών πόρων της οικείας ζώνης.

9. Στις 7 Φεβρουαρίου 1990, οι εθνικές αρχές πληροφόρησαν τις Pesquerias και Naviera ότι, σε περίπτωση που η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ελάμβανε απόφαση υπέρ της χορηγήσεως της συνδρομής, η γενική γραμματεία θαλάσσιας αλιείας θα χορηγούσε ενίσχυση ίση προς το 20 % του επιλεξίμου κόστους για την εκμετάλλευση των αποστολών πειραματικής αλιείας.

10. Στις 14 Φεβρουαρίου 1990, οι Pesquerias και Naviera υποβάλλουν στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μέσω των ισπανικών αρχών δύο αιτήσεις για τη χορήγηση πριμοδοτήσεων ενθαρρύνσεως για τις αποστολές πειραματικής αλιείας στα διεθνή ύδατα του νοτιοδυτικού Ατλαντικού. Οι αποδείξεις παραλαβής, με ημερομηνία 7 Μαρτίου 1990, που η Επιτροπή αποστέλλει στις Pesquerias και Naviera διευκρινίζουν ότι οι σχετικές αιτήσεις, στις οποίες δόθηκαν οι αριθμοί EXP/ES/2/90 και EXP/ES/1/90 αντίστοιχα, δεν τεκμαίρεται σε καμία περίπτωση ότι είναι σύμφωνες προς τις διατάξεις του κανονισμού 4028/86 και ότι οι αποστολές δεν μπορούν να αρχίσουν πριν από την ημερομηνία παραλαβής της αιτήσεως εκ μέρους της Επιτροπής. Τα αλιευτικά Ceres και Geminis αρχίζουν τις αποστολές πειραματικής αλιείας στις 22 και 15 Φεβρουαρίου 1990 αντίστοιχα.

11. Στις 24 Απριλίου 1990, κατά τη διάρκεια συσκέψεως της μόνιμης επιτροπής διαρθρώσεων της αλιείας (στο εξής: ΜΕΔΑ), όπως προβλέπει το άρθρο 16 του κανονισμού 4028/86, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής έκανε την ακόλουθη δήλωση η οποία καταχωρίστηκε στα πρακτικά ως σημείο 3.2:

« Η ΜΕΔΑ ενημερώθηκε για την εξέλιξη των αποστολών πειραματικής αλιείας που υπέβαλαν στην Επιτροπή τα κράτη μέλη από το 1987 έως το 1989 (έγγραφο XIV/86/90). Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής προέβη στην ακόλουθη δήλωση:

Στο πλαίσιο της ενημερώσεως της επιτροπής εκ μέρους της Επιτροπής επί των αποφάσεων της τελευταίας για τη χορήγηση των πριμοδοτήσεων που καλείται να λάβει για τις αποστολές πειραματικής αλιείας, όπως προβλέπει υποχρεωτικά το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΟΚ) 4028/86, η Επιτροπή συνέταξε έγγραφο απολογισμού της εν λόγω καταστάσεως (XIV/86/90).

Με γνώμονα την κτηθείσα πείρα από προηγούμενες αποστολές, η Επιτροπή προτίθεται, προκειμένου να επιβοηθήσει τα κράτη μέλη στο έργο της επιλογής των αποστολών πειραματικής αλιείας που της υποβάλλουν, να δώσει διευκρινίσεις ως προς τις ζώνες και τα είδη ιχθύων που θεωρεί ότι δεν είναι πλέον σκόπιμο να επιλεγούν.

Κατά τη διάρκεια του έτους μπορούν να προσκομισθούν περαιτέρω διευκρινίσεις.

Υπό την έννοια αυτή, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν είναι πλέον σκόπιμη, όσον αφορά το 1990, με βάση τις προηγούμενες αποστολές, η συνέχιση της ιδίας δράσεως στις ζώνες του νοτιοδυτικού Ατλαντικού όπου έλαβαν χώρα οι προηγούμενες αυτές αποστολές.

Αντίθετα, οι υπηρεσίες της Επιτροπής πρόκειται να εξετάσουν με ενδιαφέρον σχέδια αποστολών πειραματικής αλιείας σε άλλες περιοχές του νοτιοδυτικού Ατλαντικού με σκοπό την αξιολόγηση της αποδοτικότητας τακτικής και διαρκούς εκμεταλλεύσεως των αλιευτικών πόρων. »

Η Επιτροπή προέβη στη δήλωση αυτή επειδή μεταξύ των ετών 1987 και 1989 είχε χορηγήσει 42 πριμοδοτήσεις ενθαρρύνσεως για 42 σχέδια αποστολών πειραματικής αλιείας, 25 από τα οποία είχαν πραγματοποιηθεί στον νοτιοδυτικό Ατλαντικό και αφορούσαν τα ίδια είδη ιχθύων με εκείνα των Pesquerias και Naviera.

12. Στις 25 Απριλίου 1990, η Επιτροπή ανακοίνωσε στις Pesquerias και Ναωιερα ότι έκρινε ότι δεν υφίστατο λόγος να εξακολουθεί να χρηματοδοτεί τις αποστολές πειραματικής αλιείας στον νοτιοδυτικό Ατλαντικό και ότι, κατόπιν αυτού, δεν είχε την πρόθεση να χορηγήσει πριμοδοτήσεις ενθαρρύνσεως για αποστολές στην προαναφερθείσα ζώνη.

13. Στις 7 Μαΐου 1990, ήτοι την επομένη της παραλαβής εκ μέρους των Pesquerias και Naviera των εγγράφων της Επιτροπής της 25ης Απριλίου 1990, οι εν λόγω εταιρίες κάλεσαν την Επιτροπή να αναθεωρήσει τη στάση της και να χορηγήσει τις πριμοδοτήσεις ενθαρρύνσεως που είχαν ζητήσει επειδή, αφενός, είχαν ήδη ξεκινήσει οι αποστολές πειραματικής αλιείας των πλοίων Ceres και Geminis, με την υποστήριξη των εθνικών αρχών, από δέκα εβδομάδων, αφετέρου, επειδή κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής οι Pesquerias και Naviera είχαν υποβληθεί σε σημαντικές οικονομικές δαπάνες.

Με έγγραφα της 25ης Μαΐου 1990, οι Pesquerias και Naviera ανέφεραν σε δύο έγγραφα ότι οι αιτήσεις τους είχαν υποβληθεί στις 14 Φεβρουαρίου 1990, ενώ η Επιτροπή τις πρωτοκόλλησε με ημερομηνία παραλαβής την 7η Μαρτίου 1990. Τα έγγραφα της Επιτροπής της 25ης Απριλίου 1990 αποδεικνύουν ότι οι αποφάσεις, που έπρεπε να ληφθούν δυνάμει του κανονισμού 4028/86, δεν είχαν ακόμη εκδοθεί και τούτο κατά παράβαση της δίμηνης προθεσμίας του άρθρου 16, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού. Κατόπιν αυτού, οι Pesquerias και Naviera κάλεσαν την Επιτροπή να χορηγήσει τις αιτηθείσες πριμοδοτήσεις ενθαρρύνσεως.

14. Στις 6 Ιουνίου 1990, η Επιτροπή εξέδωσε τις αποφάσεις EXP/ES/2/90 και EXP/ES/1/90 που απηύθυνε στο Βασίλειο της Ισπανίας καθώς και στις εταιρίες Pesquerias και Naviera, αποφάσεις με τις οποίες διαπίστωνε, κατά τη διατύπωση του άρθρου 1 των αποφάσεων, ότι τα σχέδια αποστολών πειραματικής αλιείας στα ύδατα του νοτιοδυτικού Ατλαντικού δεν πληρούσαν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για τη λήψη κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής βάσει του κανονισμού 4028/86.

Η δεύτερη και τρίτη αιτιολογική σκέψη των προσβαλλομένων αποφάσεων ήταν διατυπωμένες ως εξής:

« Εκτιμώντας ότι οι κοινοτικοί αλιείς γνωρίζουν το θαλάσσιο δυναμικό της οικείας ζώνης, ότι, εξάλλου, είναι γνωστά τα αποτελέσματα της εκμεταλλεύσεως της ζώνης αυτής και ότι δεν δικαιολογείται αποστολή πειραματικής αλιείας με σκοπό την αξιολόγηση της αποδοτικότητας μιας τακτικής και διαρκούς εκμεταλλεύσεως των αλιευτικών πόρων της ζώνης·

εκτιμώντας, συνεπώς, ότι η σχετική αποστολή πειραματικής αλιείας δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη χορήγηση κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής, ειδικότερα δε τις κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ, του κανονισμού 4028/86 προϋποθέσεις (...)»

15. Στις 25 Ιουνίου 1990, οι ισπανικές δικαστικές αρχές εξέδωσαν δύο αποφάσεις περί παύσεως των πληρωμών των Pesquerias και Naviera.

16. Απομένει να διευκρινιστεί ότι στις 7 Νοεμβρίου 1989 η Επιτροπή χορήγησε πριμοδοτήσεις ενθαρρύνσεως για τα σχέδια που είχαν υποβάλει στις 15 Φεβρουαρίου 1989 οι Pesquerias και Naviera. Οι αποστολές αυτές του 1989 πραγματοποιήθηκαν από τα ίδια πλοία Ceres και Geminis στις ίδιες ζώνες του νοτιοδυτικού Ατλαντικού και για τα ίδια είδη ιχθύων με εκείνα των πλοίων, ζώνες και είδη που αποτέλεσαν αντικείμενο των σχεδίων αποστολών του έτους 1990 και επί των οποίων η Επιτροπή εξέδωσε τις προσβαλλόμενες αποφάσεις.

17. Οι εκθέσεις περί λήξεως της αποστολής που αφορούν τις αποστολές πειραματικής αλιείας, αντικείμενο της παρούσας δίκης, υποβλήθηκαν στη γενική γραμματεία θαλάσσιας αλιείας της Ισπανικής Κυβερνήσεως στις 8 Οκτωβρίου 1990 για το πλοίο Ceres και στις 5 Οκτωβρίου 1990 για το πλοίο Geminis.

γ) *Διαδικασία*

18. Οι προσφυγές των Pesquerias και Naviera πρωτοκολλήθηκαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 23 Αυγούστου 1990.

19. Με Διάταξη της 4ης Οκτωβρίου 1991, το Δικαστήριο αποφάσισε, σύμφωνα προς το άρθρο 43 του Κανονισμού Διαδικασίας, να συνεκδικάσει προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και για την έκδοση κοινής αποφάσεως τις υποθέσεις C-258/90 και C-259/90.

20. Το Δικαστήριο, κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

21. Με απόφαση της 9ης Ιουλίου 1991, το Δικαστήριο ανέθεσε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95, παράγραφοι 1 και 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, την υπόθεση στο δεύτερο τμήμα.

II — Αιτήματα των διαδίκων

α) *Στην υπόθεση C-258/90*

22. Η *Pesquerias* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να κάνει δεκτή την προσφυγή της περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 6ης Ιουνίου 1990, με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση της Pesqueria de Bermeo SA για τη λήψη κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής σε σχέδιο αποστολής πειραματικής αλιείας στα ύδατα της ζώνης του νοτιοδυτικού Ατλαντικού βάσει του κανονισμού 4028/86 του Συμβουλίου·

2) να ακυρώσει την προαναφερθείσα απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 6ης Ιουνίου 1990, λόγω

παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου, καταχρήσεως εξουσίας, παραβάσεως ουσιωδών τύπων, παραβιάσεως της αρχής της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, ελλείψεως αιτιολογίας και άλλων νομικών ελαττωμάτων, όπως προκύπτει από τα άρθρα 173, 174, 189 και 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, και να αναγνωρίσει υπέρ της προσφεύγουσας εταιρίας το δικαίωμά της, δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 4028/86 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, να λάβει τη μη εγκριθείσα με τη βαλλομένη απόφαση κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή ύψους 43 931 600 ισπανικών πεσετών (PTA)·

3) να της επιδικάσει, δυνάμει των άρθρων 176, 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ, αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστη με την εκπρόθεσμη και ανεπιεική έκδοση της αποφάσεως της Επιτροπής, της 6ης Ιουνίου 1990, σύμφωνα προς τις γενικές αρχές που είναι κοινές στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, ανερχομένη σε ποσό ικανό να αποκαταστήσει τις αρνητικές συνέπειες της επίδικης αποφάσεως·

4) να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Με το υπόμνημα απαντήσεώς της, η Pesquerias, αποσαφηνίζοντας το αιτητικό της, ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κηρύξει άκυρη την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με το αιτιολογικό ότι παραβιάζει τα άρθρα 173, 174, 175, 189 και 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, πάσχει πραγματική και νομική πλάνη, παραβιάζει τις αρχές της ασφαλείας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, στερείται επαρκούς νομικού θεμελίου, ελήφθη κατά κατάχρηση εξουσίας, πάσχει τυπικό ελάττωμα, στερείται αιτιολογίας και έρχεται σε αντίθεση με τις πράξεις της ιδίας της Επιτροπής, και να της αναγνωρίσει, αντίθετα, το δικαίωμα να λάβει τη μη εγκριθείσα με τη βαλλομένη απόφαση κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή·

— να της επιδικάσει περαιτέρω, δυνάμει των άρθρων 176, 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ, υπό την ιδιότητά της ως προσφεύγουσας ανώνυμης εταιρίας, αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστη, ανερχομένη σε συνολικό ποσό 95 414 000 PTA, που κρίνεται ως αναγκαίο για την αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών της βαλλομένης αποφάσεως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Η Pesquerias ζητεί από το Δικαστήριο να διατάξει τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα που αφορούν:

« 1) Τα έγγραφα που επισυνάπτονται στα δικόγραφα της προσφυγής και του υπομνήματος απαντήσεως να προστεθούν στη δικογραφία.

2) Εφόσον το Δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο, να εξετασθούν ως μάρτυρες ο Juan Carlos Gonzalez Fernandez, κυβερνήτης αλιευτικού σκάφους, κάτοικος Vigo Ισπανίας, calle Barbón αρ. 93-1 C, και η del Carmen Sainza Souca, βιολόγος, κάτοικος Vigo Ισπανίας, Avenida Atlántica αρ. 40-4 B, η οποία συμμετείχε στην αλιευτική αποστολή του πλοίου Ceres στην οποία αναφέρεται η παρούσα δίκη.

3) Κοινοποίηση εκ μέρους της Επιτροπής των λόγων που υπαγόρευσαν την αλλαγή κριτηρίων όσον αφορά τις αλιευτικές ζώνες και ειδικότερα τον νοτιοδυτικό Ατλαντικό στα πλαίσια της συσκέψεως της 24ης Απριλίου 1990. »

23. Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να απορρίψει την προσφυγή που άσκησε η Pesquerias de Bermeo SA με αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 6ης Ιουνίου 1990·

2) να κηρύξει απαράδεκτο το αίτημα της εταιρίας Pesquerias de Bermeo για αναγνώριση του δικαιώματός της να λάβει τη μη εγκριθείσα χρηματοδοτική συνδρομή·

3) όσον αφορά το αίτημα περί αποκαταστάσεως των ζημιών,

— να κηρύξει το εν λόγω αίτημα απαράδεκτο και, επικουρικώς,

— να το απορρίψει·

4) να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Όσον αφορά τα προτεινόμενα με το υπόμνημα απαντήσεως αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή, με το υπόμνημα ανταπαντήσεώς της, ζητεί να

« κηρυχθούν απαράδεκτα λόγω του ότι τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα στα σημεία 1 και 2 αναφέρονται ήδη στα παραρτήματα της προσφυγής και του υπομνήματος ανταπαντήσεως, ενώ όσον αφορά τα προτεινόμενα στο σημείο 3 αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή έχει ήδη εκφρασθεί συναφώς με το υπόμνημα αντικρούσεώς της και με την ανταπάντησή της ».

β) *Στην υπόθεση C-259/90*

24. Η *Naviera* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να κάνει δεκτή την προσφυγή της περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 6ης Ιουνίου 1990, με την οποία δεν εγκρίθηκε η χορήγηση στη Naviera Laida SA κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής για σχέδιο αποστολής πειραματικής αλιείας στα ύδατα της ζώνης του νοτιοδυτικού Ατλαντικού βάσει του κανονισμού 4028/86 του Συμβουλίου·

2) να ακυρώσει την προαναφερθείσα απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 6ης Ιουνίου 1990, λόγω παραβάσεως του κοινοτικού δικαίου, καταχρήσεως εξουσίας, παραβάσεως ουσιωδών τύπων, παραβιάσεως της αρχής της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, ελλείψεως αιτιολογίας και άλλων νομικών ελαττωμάτων, όπως προκύπτει από τα άρθρα 173, 174, 189 και 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, και να αναγνωρίσει υπέρ της προσφεύγουσας εταιρίας το δικαίωμά της, δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού 4028/86 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1986, να λάβει την κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή ύψους 43 931 600 PTA που απορρίφθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση·

3) να της επιδικάσει, δυνάμει των άρθρων 176, 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ, αποζημίωση για τις ζημίες που αυτή υπέστη λόγω της εκπρόθεσμης και ανεπιεικούς αποφάσεως που εξέδωσε η Επιτροπή στις 6 Ιουνίου 1990, σύμφωνα προς τις γενικές αρχές στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, ανερχόμενη σε ποσό ικανό να αποκαταστήσει τις αρνητικές συνέπειες της επίδικης αποφάσεως·

4) να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Με το υπόμνημα ανταπαντήσεώς της, η Naviera αποσαφηνίζει το αιτητικό και ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κηρύξει άκυρη την εν λόγω απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με το αιτιολογικό ότι παραβιάζει τα άρθρα 173, 174, 175, 189 και 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, πάσχει πραγματική και νομική πλάνη, παραβιάζει τις αρχές της ασφαλείας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, στερείται επαρκούς νομικού θεμελίου, ελήφθη κατά κατάχρηση εξουσίας, πάσχει τυπικό ελάττωμα, στερείται αιτιολογίας και έρχεται σε αντίθεση με τις πράξεις της ιδίας της Επιτροπής, και να της αναγνωρίσει, αντίθετα, το δικαίωμα να λάβει τη μη εγκριθείσα με τη βαλλομένη απόφαση κοινοτική χρηματοδοτική συνδρομή·

— να της επιδικάσει περαιτέρω, δυνάμει των άρθρων 176, 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ, υπό την ιδιότητά της ως προσφεύγουσας ανώνυμης εταιρίας, αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστη, ανερχομένη σε συνολικό ποσό 104 534 000 PTA, που κρίνεται ως αναγκαίο για την αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών της βαλλομένης αποφάσεως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Η Naviera ζητεί από το Δικαστήριο να διατάξει τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα που αφορούν:

« 1) Τα έγγραφα που επισυνάπτονται στα δικόγραφα της προσφυγής και του υπομνήματος απαντήσεως να προστεθούν στη δικογραφία.

2) Εφόσον το Δικαστήριο το κρίνει σκόπιμο, να εξετασθούν ως μάρτυρες ο Juan José Oubina Kessler, κυβερνήτης αλιευτικού σκάφους, κάτοικος La Coruña Ισπανίας, Concepción Arenal αρ. 8-3 Β, και ο Luis Ambrosio Blázquez, βιολόγος, κάτοικος Μαδρίτης Ισπανίας, Avenida de Portugal αρ. 125-3, ο οποίος συμμετείχε στην αλιευτική αποστολή του πλοίου Geminis στην οποία αναφέρεται η παρούσα δίκη.

3) Κοινοποίηση εκ μέρους της Επιτροπής των λόγων που υπαγόρευσαν την αλλαγή κριτηρίων όσον αφορά τις αλιευτικές ζώνες και ειδικότερα τον νοτιοδυτικό Ατλαντικό στα πλαίσια της συσκέψεως της 24ης Απριλίου 1990. »

25. Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να απορρίψει την προσφυγή που άσκησε η Naviera Laida SA με αντικείμενο την ακύ-

ρωση της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 6ης Ιουνίου 1990·

2) να κηρύξει απαράδεκτο το αίτημα της εταιρίας Naviera Laida SA για αναγνώριση του δικαιώματός της να λάβει τη μη εγκριθείσα χρηματοδοτική συνδρομή·

3) όσον αφορά το αίτημα περί αποκαταστάσεως των ζημιών,

— να κηρύξει το εν λόγω αίτημα απαράδεκτο και, επικουρικώς,

— να το απορρίψει·

4) να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Όσον αφορά τα προτεινόμενα με το υπόμνημα απαντήσεως αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή, με το υπόμνημα ανταπαντήσεώς της, ζητεί να

« κηρυχθούν απαράδεκτα λόγω του ότι τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα στα σημεία 1 και 2 αναφέρονται ήδη στα παραρτήματα της προσφυγής και του υπομνήματος ανταπαντήσεως, ενώ όσον αφορά τα προτεινόμενα στο σημείο 3 αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή έχει ήδη εκφρασθεί συναφώς με το υπόμνημα αντικρούσεώς της και με την ανταπάντησή της ».

III — Σύνοψη των λόγων και επιχειρημάτων των διαδίκων

Επί του παραδεκτού

26. Οι *Pesquerias* και *Naviera* εκτιμούν καταρχάς ότι η ενεργητική νομιμοποίησή τους είναι προφανής. Είναι αποδέκτες προσβαλλομένων αποφάσεων που τις αφορούν άμεσα και ατομικά. Το ατομικό συμφέρον έγκειται στο γεγονός ότι οι αμφισβητούμενες αποφάσεις θίγουν μόνο τους αποδέκτες τους, τους οποίους η Επιτροπή γνωρίζει ονομαστικώς. Οι αποφάσεις αυτές ενδιαφέρουν άμεσα τις Pesquerias και Naviera.

27. Η *Επιτροπή* δεν αμφισβητεί το τύποις παραδεκτό των προσφυγών των Pesquerias και Naviera.

Επί της ουσίας

28. Οι προσφυγές των Pesquerias και Naviera περιλαμβάνουν σειρά αιτημάτων που ποικίλλουν. Τα πρώτα από τα αιτήματα αυτά, στηριζόμενα στο άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΟΚ, αφορούν την ακύρωση των αποφάσεων EXP/ES/2/90 και EXP/ES/1/90 της Επιτροπής, της 6ης Ιουνίου 1990. Τα δεύτερα έχουν ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Επιτροπή οφείλει να εκδώσει αποφάσεις αναγνωρίζουσες το δικαίωμα των Pesquerias και Naviera να λάβουν τις αιτηθείσες πριμοδοτήσεις ενθαρρύνσεως. Τα τρίτα αιτήματα, στηριζόμενα στα άρθρα 178 και 215 της Συνθήκης ΕΟΚ, έχουν ως αντικείμενο την αποκατάσταση των ζημιών που οι Pesquerias και Naviera υπέστησαν λόγω της εκδόσεως εκ μέρους της Επιτροπής των προσβαλλομένων αποφάσεων της 6ης Ιουνίου 1990.

Επί των αιτημάτων ακυρώσεως των αποφάσεων της Επιτροπής της 6ης Ιουνίου 1990

29. Προς στήριξη των αιτημάτων τους ακυρώσεως, οι *Pesquerias* και *Naviera* επικαλούνται δύο λόγους που αρύονται από την παραβίαση, αντιστοίχως, του κανονισμού 4028/86 του Συμβουλίου και των κανόνων κοινοτικού δικαίου, μεταξύ των οποίων τα άρθρα 173, 174, 189 και 190 της Συνθήκης ΕΟΚ.

30. Στα πλαίσια του πρώτου λόγου, οι Pesquerias και Naviera προσάπτουν στις αποφάσεις της Επιτροπής της 6ης Ιουνίου 1990 ότι, μην τηρώντας την αρχή της ιεραρχίας των κανόνων του δικαίου, πάσχουν πραγματική και νομική πλάνη και είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένες.

31. Ως προς την αιτίαση περί παραβιάσεως της αρχής της ιεραρχίας των κανόνων δικαίου, οι Pesquerias και Naviera παρατηρούν ότι, κατά το κοινοτικό δίκαιο, η εξουσία εκδόσεως κανονιστικών πράξεων ανήκει στο Συμβούλιο. Η Επιτροπή κατά κανόνα διαθέτει μόνο την εξουσία εκδόσεως κανονισμών εφαρμογής. Η εκτέλεση του κοινοτικού δικαίου μπορεί περαιτέρω να λάβει τη μορφή επί μέρους πράξεων εκτελέσεως, όπως είναι οι αποφάσεις. Ενόψει της αρχής ότι οι κανονισμοί εφαρμογής δεν πρέπει να παρεκκλίνουν από τον βασικό κανονισμό που αποτελεί το νομικό τους θεμέλιο, οι αποφάσεις της Επιτροπής, της 6ης Ιουνίου 1990, δεν μπορούν να παραβιάζουν τον κανονισμό 4028/86, εφόσον ο τελευταίος, ως « εκδοθείς από το Συμβούλιο », έχει υπέρτερη ισχύ. Η χορήγηση των κοινοτικών χρηματοδοτικών συνδρομών υπόκειται σε συγκεκριμένες προϋποθέσεις που παρατίθενται στον κανονισμό 4028/86 και που η Επιτροπή οφείλει να τηρεί. Υπό την έννοια αυτή, η Επιτροπή δεσμεύεται, δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 3, του προαναφερθέντος κανονισμού, να εκδίδει την τελική απόφασή της « εντός δύο μηνών από της υποβολής ενός σχεδίου » πειραματικής αλιείας. Η Επιτροπή οφείλει να τηρεί απαρεγκλίτως την προθεσμία αυτή, οι Pesquerias και Naviera δε προσθέτουν, αναφερόμενες στην απόφαση της 8ης Απριλίου 1976 στην υπόθεση 42/75, Defrenne (Rec. 1976, σ. 455), ότι το αντίθετο ενέχει τον κίνδυνο αναδείξεως της παραβιάσεως του δικαίου σε ερμηνευτικό κανόνα, στάση που το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να τηρήσει χωρίς να έρθει σε αντίθεση με την αποστολή που του αναγνωρίζει το άρθρο 164 της Συνθήκης. Αν ισχύει ότι, όταν τα κράτη δεσμεύονται από υποχρέωση για την επίτευξη αποτελέσματος που πρέπει να εκπληρωθεί απαρεγκλίτως εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, η εφαρμογή της περιέχουσας την υποχρέωση αυτή διατάξεως δεν θίγεται από το γεγονός ότι η επιβεβλημένη υποχρέωση δεν έχει εκπληρωθεί, τότε θα πρέπει να ισχύει το ίδιο και όταν τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας δεν τηρούν την υποχρέωση αυτή. Από την απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 1973 στην υπόθεση 39/72, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Rec. 1973, σ. 101), που επικύρωσε η απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 1979 στην υπόθεση 128/78, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Rec. 1979, σ. 419), οι Pesquerias και Naviera συνάγουν ότι, όπως ακριβώς είναι ανεπίτρεπτο κράτος μέλος (να εφαρμόζει ελλειπώς ή επιλεκτικώς τις διατάξεις ενός κανονισμού), καθ' όμοιο τρόπο είναι ανεπίτρεπτο η Επιτροπή να αφήνει ανεφάρμοστο τον κανονισμό 4028/86. Ο ανωτέρω κανονισμός παραβιάζεται επειδή οι προσβαλλόμενες αποφάσεις εκδόθηκαν μετά την παρέλευση της δίμηνης προθεσμία και επειδή δεν γίνονται με τις αποφάσεις δεκτά ορισμένα δικαιώματα υπέρ των Pesquerias και Naviera που ο ίδιος τους αναγνωρίζει.

32. Κατά την άποψη των Pesquerias και Naviera, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις πάσχουν διπλή, πραγματική και νομική, πλάνη.

Η πραγματική πλάνη συνίσταται στο ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει τη δυνατότητα να κρατεί επ' αόριστον ανοικτή την προθεσμία

που προβλέπεται σχετικά με την απόφαση χορηγήσεως της κατά το άρθρο 15 του κανονισμού 4028/86 πριμοδοτήσεως. Με τον τρόπο αυτό, η Επιτροπή παραβιάζει την αρχή της ασφαλείας δικαίου, τον ορισμό της οποίας έδωσε το Δικαστήριο, ιδίως με τις αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1983 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 205 έως 215/82, Deutsche Milchkontor (Συλλογή 1983, σ. 2633), της 12ης Οκτωβρίου 1978 στην υπόθεση 10/78, Belbouab (Rec. 1978, σ. 1915), της 26ης Μαΐου 1982 στην υπόθεση 44/81, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1982, σ. 1855), και της 22ας Φεβρουαρίου 1984 στην υπόθεση 70/83, Kloppenburg (Συλλογή 1984, σ. 1075). Η παραβίαση της εν λόγω αρχής συνίσταται συγκεκριμένα στο γεγονός ότι η Επιτροπή μεταθέτει την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος μιας πράξεως, τη στιγμή κατά την οποία η αρχικώς προβλεπομένη ημερομηνία έχει ήδη παρέλθει. Η κοινοτική νομοθεσία οφείλει να είναι βεβαία και οι ιδιώτες να μπορούν να προβλέπουν την εφαρμογή της. Αναφέροντας ιδίως την απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1983 στην υπόθεση 235/82, Ferriere San Carlo κατά Επιτροπής (Συλλογή 1983, σ. 3949), οι Pesquerias και Naviera προσθέτουν ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις παραβιάζουν το κοινοτικό δίκαιο επειδή, κατά κανόνα, η αρχή της ασφαλείας δικαίου δεν επιτρέπει τον καθορισμό ενάρξεως της ισχύος μιας κοινοτικής πράξεως από ημερομηνία προγενέστερη της δημοσιεύσεώς της. Σε περίπτωση εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής μετά τη λήξη της δίμηνης προθεσμίας του άρθρου 16, παράγραφος 3, του προαναφερθέντος κανονισμού, το θεσμικό αυτό όργανο πρέπει να φέρει το βάρος της ενδεχομένης ζημίας που οφείλεται στην εκπρόθεσμη έκδοση αποφάσεως. Συγκεκριμένα, η πραγματική αυτή πλάνη δεν πρέπει να θίγει το δικαίωμα των προσφευγουσών επιχειρήσεων για χρηματοδοτική συνδρομή.

Η νομική πλάνη συνίσταται στο ότι η Επιτροπή θεμελίωσε τις προσβαλλόμενες αποφάσεις σε κριτήρια που επέλεξε μετά την εκπνοή της δίμηνης προθεσμίας. Οι αιτήσεις χορηγήσεως χρηματικών ενισχύσεων για τις αποστολές πειραματικής αλιείας περιείχαν όλα τα ειδικά εκείνα στοιχεία, όπως η διάρκεια, η εξέλιξη ή η ημερομηνία ενάρξεως της αποστολής η οποία δεν μπορεί να προηγείται της ημερομηνίας λήξεως της αιτήσεως εκ μέρους της Επιτροπής. Συνακόλουθα, η αποδοχή της νομιμότητας των αποφάσεων περί απορρίψεως, οι οποίες ελήφθησαν μετά την παρέλευση τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων στην Επιτροπή και έξι μηνών από την κατάθεση των αιτήσεων στις αρμόδιες εθνικές αρχές, ισοδυναμεί με προσβολή της φύσεως και της ουσίας των διατάξεων του κανονισμού 4028/86. Διατηρώντας επ' αόριστο την ευχέρεια να απορρίπτει τις αιτήσεις για παροχή χρηματοδοτικής συνδρομής, η Επιτροπή παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπως αυτή ορίσθηκε με τις αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 1983, στην προαναφερθείσα υπόθεση Deutsche Milchkontor, και της 19ης Μαΐου 1983 στην υπόθεση 289/81, Μαυρίδης κατά Κοινοβουλίου (Συλλογή 1983, σ. 1731).

33. Οι Pesquerias και Naviera υπενθυμίζουν ότι, δυνάμει του άρθρου 190 της Συνθήκης, οι αποφάσεις πρέπει να είναι αιτιολογημένες κατά τρόπο που να επιτρέπει στον ενδιαφερόμενο να διαπιστώσει αν η απόφαση που του απευθύνεται πάσχει ελάττωμα δυνάμενο να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητά της. Το περιεχόμενο της εν λόγω υποχρεώσεως αιτιολογήσεως εκτιμάται κατά περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις.

Η μοναδική αιτιολογία που περιέχουν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είναι εκείνη των δύο τελευταίων αιτιολογικών σκέψεών τους, σύμφωνα με τις οποίες οι συγκεκριμένες αποστολές πειραματικής αλιείας δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ, του κανονισμού 4028/86.

Οι Pesquerias και Naviera αδυνατούν να δεχθούν την αιτιολογία αυτή, εφόσον για τον μακροχρόνιο σχεδιασμό απαιτείται σειρά διαδοχικών αποστολών, κατά την έννοια του

άρθρου 14, παράγραφος 3, του προαναφερθέντος κανονισμού. Ένα σχέδιο μπορεί να περιλαμβάνει σειρά διαδοχικών αποστολών που σχεδιάζονται να πραγματοποιηθούν στην ίδια ζώνη αλιείας προκειμένου να τεθούν οι βάσεις για σταθερή και διαρκή εκμετάλλευση μακροχρονίως. Τα ούτως οριζόμενα χαρακτηριστικά γνωρίσματα σταθερής και αποδοτικής εκμεταλλεύσεως δεν μπορούν να αγνοηθούν ή να τροποποιηθούν με αποφάσεις της Επιτροπής.

Επιπλέον, οι Pesquerias και Naviera εκτιμούν ότι με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις η Επιτροπή έρχεται σε αντίθεση προς τις αποφάσεις της, της 7ης Νοεμβρίου 1989, με τις οποίες χορήγησε χρηματοδοτικές συνδρομές στις Pesquerias και Naviera για τα ίδια πλοία και για την ίδια αλιευτική ζώνη στον νοτιοδυτικό Ατλαντικό. Με τις αποφάσεις της 7ης Νοεμβρίου 1989, η Επιτροπή βεβαίωσε ότι πληρούνται όλες οι αναγκαίες για τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής προϋποθέσεις και ότι τα σχέδια του 1989 περιλαμβάνονται μεταξύ εκείνων που ανταποκρίνονται προφανώς καλύτερα στο συμφέρον της Κοινότητας να θέσει σε εφαρμογή κοινή αλιευτική πολιτική. Όσον αφορά τις αιτήσεις του 1990, οι οποίες υποβλήθηκαν τον Φεβρουάριο του 1990, οι ναυτιλιακές εταιρίες, οι οποίες είχαν υπολογίσει στη διαδικασία που είχε τηρήσει η Επιτροπή το παρελθόν έτος επ' ευκαιρία των αποστολών πειραματικής αλιείας στα ίδια ύδατα και με τα ίδια πλοία, στερούνται της χρηματοδοτικής συνδρομής επειδή η Επιτροπή άλλαξε εν τω μεταξύ κριτήρια. Η αλλαγή αυτή γνωστοποιήθηκε μόλις στις 24 Απριλίου 1990 με πρακτικό της μόνιμης επιτροπής διαρθρώσεων της αλιείας. Η άρνηση της Επιτροπής παριαβιάζει τη γενική αρχή ότι δεν χωρεί ενέργεια αντίθετη προς ιδία συμπεριφορά.

34. Στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου, ο οποίος στηρίζεται στην παραβίαση των κανόνων κοινοτικού δικαίου, και ιδίως των άρθρων 173, 174, 189 και 190 της Συνθήκης ΕΟΚ, οι Pesquerias και Naviera επικαλούνται παράβαση ουσιωδών τύπων και κατάχρηση εξουσίας.

Κατά τις Pesquerias και Naviera, το Δικαστήριο έδωσε τον ορισμό της καταχρήσεως εξουσίας, ιδίως με την απόφαση της 5ης Μαΐου 1966 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 18/65 και 35/65, Gutmann κατά Επιτροπής (Rec. 1966, σ. 149). Υπό την έννοια αυτή, μια απόφαση ενδέχεται να έχει ληφθεί κατά κατάχρηση εξουσίας αν, με βάση αντικειμενικές, σοβαρές και συγκλίνουσες ενδείξεις, επιδιώκει προφανώς να επιτύχει σκοπούς διαφορετικούς από τους δεδηλωμένους. Συνακόλουθα, η στάση της Επιτροπής, η οποία συνίσταται στην κοινοποίηση προς τις Pesquerias και Naviera, μετά την παρέλευση τεσσάρων και πλέον μηνών από την υποβολή των επισήμων αιτήσεων για αποστολές πειραματικής αλιείας, ότι άλλαξε γνώμη και κυρίως ότι δεν επρόκειτο να χορηγήσει πλέον τις συνδρομές, τη στιγμή κατά την οποία οι αποστολές είχαν ήδη ξεκινήσει, συνιστά προφανή και σοβαρή κατάχρηση εξουσίας. Εξάλλου, η κατάχρηση εξουσίας είναι κατάφωρη εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, με τις αποφάσεις της Επιτροπής, της 7ης Νοεμβρίου 1989, οι Pesquerias και Naviera έλαβαν χρηματοδοτικές συνδρομές επειδή οι σχεδιαζόμενες για το 1989 αποστολές, που αφορούσαν τα ίδια πλοία και τις ίδιες αλιευτικές ζώνες, συνήδαν προς τους σκοπούς του άρθρου 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ, ήτοι προς το « να προβλεφθεί μακροπρόθεσμα σταθερή και αποδοτική εκμετάλλευση ». Το 1990, δεν έγιναν δεκτές οι αιτήσεις χρηματοδοτικής συνδρομής για τους ίδιους ενδιαφερομένους που αφορούσαν τα ίδια πλοία με δραστηριότητα στις ίδιες ζώνες του νοτιοδυτικού Ατλαντικού. Η ριζική αυτή αλλαγή εντός διαστήματος μικρότερου από έξι μήνες είναι αποκαλυπτική του ότι συντρέχει κατάχρηση εξουσίας. Προς στήριξη της απόψεως αυτής, οι Pesquerias και Naviera αναφέρουν την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 4028/86.

Η παράβαση ουσιωδών τύπων που καθιστά άκυρες τις προσβαλλόμενες αποφάσεις συνίσταται στο ότι οι αποφάσεις αυτές κοινοποιήθηκαν όχι μετά παρέλευση διμήνου αλλ' ύστερα από τέσσερις μήνες από την υποβολή της αιτήσεως. Καθυστερώντας την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων, η Επιτροπή παραβίασε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ειδικότερα τη στιγμή κατά την οποία μερικούς μήνες νωρίτερα, στις 7 Νοεμβρίου 1989, η Επιτροπή εξέδωσε αντίθετες αποφάσεις επ' ευκαιρία παρεμφερών αιτήσεων.

35. Η *Επιτροπή* τονίζει, καταρχάς, ότι υφίσταται αντίφαση μεταξύ των όσων ανέπτυξαν οι Pesquerias και Naviera. Εκκινώντας από τη σκέψη ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είνα παράνομες επειδή εκδόθηκαν μετά την εκπνοή της δίμηνης προθεσμίας του άρθρου 16, παράγραφος 3, του κανονισμού 4028/86, οι εν λόγω εταιρίες καλούν την Επιτροπή, με έγγραφα του μηνός Μαΐου 1990, να εκδώσει αποφάσεις εγκρίσεως των σχεδίων αποστολής πειραματικής αλιείας. Ούτως ή άλλως, οι ευνοϊκές αυτές αποφάσεις θα είχαν εκδοθεί επίσης εκτός της δίμηνης προθεσμίας. Η λογική υπαγορεύει ότι παρόμοιες ευνοϊκές αποφάσεις είναι εξίσου παράνομες. Πάντως, οι Pesquerias και Naviera θεωρούν ότι οι ευνοϊκές αποφάσεις, έστω και αν εκδοθούν μετά τη δίμηνη προθεσμία, είναι έγκυρες. Κατά την Επιτροπή, από τα ανωτέρω συνάγεται ότι στην πραγματικότητα οι Pesquerias και Naviera θεωρούν ότι η εν λόγω προθεσμία δεν είναι απαρέγκλιτη. Εξάλλου, η Επιτροπή επικαλείται ως απόδειξη συναφώς το ότι οι ευνοϊκές αποφάσεις του 1989, οι οποίες εκδόθηκαν εννέα μήνες μετά την υποβολή των αιτήσεων για τη λήψη χρηματοδοτικής συνδρομής, δεν αποτέλεσαν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως εκ μέρους των Pesquerias και Naviera.

Στη συνέχεια, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σε αντίθεση προς την άποψη των Pesquerias και Naviera, η απλή υποβολή αιτήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής για αποστολές πειραματικής αλιείας δεν δεσμεύει αυτομάτως την Επιτροπή να εκδώσει ευνοϊκή απόφαση επί της αιτήσεως, η οποία υποβάλλεται επισήμως μέσω των αρμοδίων εθνικών αρχών και με την έγκρισή τους. Συγκεκριμένα, αφενός, υπάρχουν ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις, η τήρηση των οποίων πρέπει να ελέγχεται από την Επιτροπή, αφετέρου, ο κανονισμός 4028/86 θέτει ουσιαστικές προϋποθέσεις, οι οποίες απαιτούν την εκ μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση καθώς και εκτίμηση από τεχνικής απόψεως. Τέτοια περίπτωση για παράδειγμα είναι η προβλεπομένη στο άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ, προϋπόθεση, η οποία απαιτεί το σχέδιο « να αφορά αλιευτικές ζώνες, οι υπολογιζόμενες αλιευτικές δυνατότητες των οποίων επιτρέπουν να προβλεφθεί μακροπρόθεσμα σταθερή και αποδοτική εκμετάλλευση (...) » Για να προβεί στην αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο εφόσον η ορθή αξιολόγηση των ουσιαστικών προϋποθέσεων εξαρτάται από στοιχεία που παρέχονται κατά τρόπο αντικειμενικό ως συνέπεια της εφαρμογής της πολιτικής ενισχύσεων για τις προγενέστερες ή παράλληλες αποστολές πειραματικής αλιείας στην ίδια θαλάσσια ζώνη.

Η Επιτροπή διαθέτει, αφενός, στοιχεία που παρέσχον οι Pesquerias και Naviera, αφετέρου, στοιχεία που αφορούν την περίοδο από το 1987 έως το 1989 για 25 σχέδια που εφαρμόστηκαν στα ίδια ύδατα, αφορούσαν τα ίδια είδη ιχθύων, στοιχεία με βάση τα οποία προέβη στην ενώπιον της μόνιμης επιτροπής διαρθρώσεων αλιείας δήλωση της 24ης Απριλίου 1990. Με τη δήλωση εκείνη, η Επιτροπή δεν τροποποίησε τα κριτήρια χορηγήσεως των ενισχύσεων. Περιορίστηκε να εφαρμόσει τις προϋποθέσεις που είναι αποφασιστικής σημασίας για την έκδοση των αποφάσεών της επί των αιτήσεων πριμοδοτήσεων ενθαρρύνσεως: σε περίπτωση που η αίτηση για τη λήψη συνδρομής αφορούσε αποστολή πειραματικής αλιείας, σκοπός της οποίας ήταν η συλλογή ορισμένων δεδομένων αφορώντων συγκεκριμένη

ζώνη, είναι προφανές ότι η αποστολή αυτή δεν μπορούσε να τύχει χρηματοδοτήσεως εφόσον τα προς συλλογή δεδομένα είχαν ήδη αποτελέσει αντικείμενο άλλων αποστολών, όπως ακριβώς συνέβη με τις αποστολές που πραγματοποίησαν το 1989 οι Pesquerias και Naviera.

Τέλος, η Επιτροπή προσθέτει ότι από την απλή ανάγνωση των κανονισμών 4028/86 και 1871/87 επιβεβαιώνεται η άποψή της ότι διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως. Ειδικότερα, το άρθρο 1 του κανονισμού 4028/86 ορίζει ότι η Επιτροπή « μπορεί » να χορηγεί χρηματοδοτική ενίσχυση· το άρθρο 14 του ίδιου κανονισμού είναι διατυπωμένο και στις τέσσερις παραγράφους του κατά τρόπο που τονίζει την ευχέρεια εκτιμήσεως της Επιτροπής: το άρθρο 16, παράγραφος 3, του κανονισμού ορίζει ότι η Επιτροπή « αποφασίζει » για τη χορήγηση της πριμοδοτήσεως· δυνάμει της τρίτης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 1871/87, οι αιτήσεις κοινοτικών χρηματοδοτικών συνδρομών πρέπει να περιλαμβάνουν τα στοιχεία « που επιτρέπουν στην Επιτροπή να λάβει απόφαση επί των αιτήσεων (...) », ενώ η καταβολή στην πράξη της πριμοδοτήσεως ενθαρρύνσεως εξαρτάται από τις προϋποθέσεις των άρθρων 8 και 9 του κανονισμού 1871/87.

36. Κατά την Επιτροπή, το Δικαστήριο καθιέρωσε απλώς την ιεραρχία των κανόνων, σύμφωνα με την οποία οι εκτελεστικές πράξεις υπάγονται στις βασικές πράξεις και αυτές με τη σειρά τους στη Συνθήκη. Η ιεραρχία αυτή είναι ουσιαστική και όχι οργανική με γνώμονα το θεσμικό όργανο που είναι συντάκτης της πράξεως. Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν μπορούν να επικριθούν επειδή συντάκτης τους είναι η Επιτροπή. Πράγματι, ο κανονισμός 4028/86 αποπειράται διάκριση λειτουργημάτων, επιτρέποντας στην Επιτροπή να αποφασίζει επί των κατά το άρθρο 15 του εν λόγω κανονισμού πριμοδοτήσεων ενθαρρύνσεως.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δίμηνη προθεσμία του άρθρου 16, παράγραφος 3, του κανονισμού 4028/86 δεν είναι απαρέγκλιτη. Αποκλειστικός σκοπός της είναι να θέσει υπόψη των αιτουμένων πριμοδότηση ενθαρρύνσεως το χρονικό σημείο από το οποίο η Επιτροπή μπορεί να θεωρηθεί ότι ευθύνεται λόγω παραλείψεων. Από το χρονικό αυτό σημείο ο αιτών έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει τα μέσα που του παρέχει η Συνθήκη προκειμένου να επέλθει θεραπεία της οφειλομένης στο θεσμικό όργανο καταστάσεως. Η μη τήρηση της προθεσμίας δεν επηρεάζει το περιεχόμενο της αποφάσεως επί της αιτήσεως χορηγήσεως κοινοτικών χρηματοδοτικών συνδρομών. Η εν λόγω απόφαση, έστω και αν ληφθεί μετά την παρέλευση της δίμηνης προθεσμίας, ενδέχεται να είναι ευνοϊκή ή απορριπτική για τους αιτούντες.

37. Επ' ευκαιρία της αιτιάσεως που εστιάζεται στην πραγματική και νομική πλάνη στην οποία υπέπεσε η Επιτροπή, η τελευταία υπογραμμίζει ότι από την υποβολή των αιτήσεων της 14ης Φεβρουαρίου 1990 και μέχρι τις προσβαλλόμενες αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 1990 οι αιτούσες Pesquerias και Naviera υπήρξαν αποδέκτες σειράς πληροφοριών και διευκρινίσεων που άφηναν να διαφανεί, αφενός, η τύχη που η Επιτροπή επεφύλασσε στις αιτήσεις και, αφετέρου, ότι το θεσμικό αυτό όργανο θεωρούσε ότι η προθεσμία του άρθρου 16, παράγραφος 3, του κανονισμού 4028/86 δεν ήταν απροσδιόριστης διαρκείας.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 42, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, οι προσφεύγουσες δεν μπορούν, επί ποινή απαραδέκτου, να επικαλούνται νέους λόγους παραβιάσεως των αρχών της ασφαλείας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης με τα υπομνήματα απαντήσεώς τους. Εν πάση περιπτώσει, η νομολογία που επικαλέστηκαν οι Pesquerias και Naviera προς στήριξη των λόγων τους είναι άσχετη προς τις παρούσες υποθέσεις.

Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι, εκδίδοντας τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, υπέπεσε σε νομική πλάνη. Μετά την εκπνοή της δίμηνης προθεσμίας δεν στερείται το δικαίωμά της να χορηγεί ή να αρνείται τη χορήγηση κοινοτικών χρηματοδοτικών συνδρομών. Συγκεκριμένα, καμία διάταξη του κανονισμού 4028/86 ούτε οποιαδήποτε άλλη του κοινοτικού δικαίου επιτρέπουν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να χορηγήσει την ενίσχυση μετά την εκπνοή της δίμηνης προθεσμίας, ή το ότι εσιώπησε επί δύο μήνες ισοδυναμεί με ευνοϊκή απόφαση επί των αιτήσεων χορηγήσεως πριμοδοτήσεων ενθαρρύνσεως. Εξάλλου, μετά την εκπνοή της δίμηνης προθεσμίας δεν θεσπίστηκαν νέα κριτήρια όπως διατείνονται οι προσφεύγουσες.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν παραβίασε τη φερομένη αρχή ότι κανείς δεν μπορεί να ενεργεί ερχόμενος σε αντίθεση με τις ίδιες του πράξεις. Τα σχέδια του 1989 διαφέρουν από εκείνα του 1990. Έπρεπε να εξεταστούν κατά τον χρόνο και στην αλληλουχία στα πλαίσια της οποίας υποβλήθηκαν προκειμένου να εκτιμηθεί αν ανταποκρίνονται στις τιθέμενες με τις διατάξεις του κανονισμού 4028/86 προϋποθέσεις. Η έγκριση των σχεδίων του 1989 δεν συνεπαγόταν έγκριση και των σχεδίων του 1990, επειδή σε διαφορετική περίπτωση η Επιτροπή θα ήταν υποχρεωμένη να εγκρίνει όλες τις διαδοχικές αιτήσεις των Pesquerias και Naviera που αφορούν τα ίδια πλοία, τα ίδια είδη ιχθύων και τις ίδιες αλιευτικές ζώνες.

38. Κατά την Επιτροπή, η αιτιολόγηση των προσβαλλομένων αποφάσεων είναι επαρκής και δεν απαιτούνται « πολλές διαδοχικές αποστολές », κατά την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 3, του κανονισμού 4028/86, για να θεωρηθεί μια εκμετάλλευση « σταθερή » και « αποδοτική » « μακροπρόθεσμα », κατά την έννοια του ιδίου άρθρου, παράγραφος 2, στοιχείο γ. Στην πραγματικότητα, η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου αποσκοπεί αποκλειστικώς στο να καταστεί δυνατό ένα σχέδιο πειραματικής αλιείας να περιλαμβάνει αριθμό διαδοχικών αποστολών που πρόκειται να πραγματοποιηθούν στην ίδια αλιευτική ζώνη. Αντίθετα, το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ, προβλέπει την περίπτωση συγκεκριμένου σχεδίου, το οποίο, προκειμένου να τύχει της πριμοδοτήσεως ενθαρρύνσεως, πρέπει κατ' ανάγκη να αφορά αλιευτικές ζώνες, το υπολογιζόμενο αλιευτικό δυναμικό των οποίων επιτρέπει να προβλεφθεί μακροπρόθεσμα σταθερή και αποδοτική εκμετάλλευση. Οι παράγραφοι 2 και 3 του εν λόγω άρθρου αφορούν διαφορετικές περιπτώσεις. Τούτο επιβεβαιώνει το άρθρο 9 του κανονισμού 1871/87. Κατόπιν αυτού, δεν είναι απαραίτητο ένα σχέδιο να πρέπει να περιλαμβάνει αριθμό αποστολών κατά την έννοια της παραγράφου 3 του εν λόγω άρθρου προκειμένου να τηρείται το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο γ.

39. Όσον αφορά την αιτίαση που εστιάζεται στην υποτιθέμενη κατάχρηση εξουσίας, η Επιτροπή αμφισβητεί ότι, εκδίδοντας τις αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 1990, διέπραξε κατάχρηση εξουσίας. Με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, η Επιτροπή δεν επιδίωξε άλλους στόχους πλην εκείνων για τους οποίους ο κανονισμός 4028/86 της ανέθεσε τις αντίστοιχες εξουσίες. Μετά από εξέταση τόσο των πληροφοριών που παρέσχον οι κοινοτικοί αλιείς όσον αφορά το θαλάσσιο δυναμικό της ζώνης του νοτιοδυτικού Ατλαντικού όσο και των αποτελεσμάτων εξερευνήσεως της εν λόγω ζώνης, η Επιτροπή έκρινε απλώς ότι δεν δικαιολογείται αποστολή πειραματικής αλιείας με σκοπό την αξιολόγηση της αποδοτικότητας κανονικής και διαρκούς εκμεταλλεύσεως των πόρων της εν λόγω ζώνης και, συνεπώς, ότι η προτεινομένη από τις Pesquerias και Naviera αποστολή αλιείας δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής. Η Επιτροπή θεωρεί ότι είχε τη δυνατότητα να ενεργήσει με τον τρόπο αυτό εφόσον, πέραν των εμπορικών σκοπών που επιδιώκει κάθε αποστολή πειραματικής αλιείας, επιδιώκεται περαιτέρω η συλλογή στοιχείων που επιτρέπουν την αξιολόγηση των δυνατοτήτων, υπό μορφή αποδοτικότητας, μιας κανονικής και

διαρκούς εκμεταλλεύσεως των πόρων της οικείας ζώνης. Η Επιτροπή ούτε τη δυνατότητα είχε ούτε το καθήκον να χορηγήσει χρηματοδοτική συνδρομή για αποστολές, ο σκοπός των οποίων συνίσταται στη συλλογή στοιχείων και στην αξιολόγηση μιας ζώνης η οποία είχε ήδη εξερευνηθεί και αξιολογηθεί επαρκώς στο πλαίσιο προηγουμένων αποστολών. Αποστολή πραγματοποιουμένη υπό τις προϋποθέσεις αυτές δεν μπορεί να λογίζεται ως σχέδιο « πειραματικής αλιείας » κατά την έννοια του κανονισμού 4028/86.

41. Η *Επιτροπή* εκτιμά ότι το αίτημα αυτό των Pesquerias και Naviera είναι απαράδεκτο. Το Δικαστήριο ενδέχεται να αναγνωρίσει ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είναι άκυρες. Εναπόκειται πάντως στην Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 176 της Συνθήκης ΕΟΚ, να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Επί των αιτημάτων για επιδίκαση αποζημιώσεως

Κατά την Επιτροπή, η τήρηση της δίμηνης προθεσμίας δεν αποτελεί προϋπόθεση ουσιώδους τύπου. Η προθεσμία δεν αποτελεί τυπικό συστατικό στοιχείο αλλ' εξωτερικό στοιχείο της πράξεως. Επειδή δεν εντάσσεται στη διαδικασία καταρτίσεως των πράξεων ως τυπική προϋπόθεση από την οποία εξαρτάται το κύρος τους, η προθεσμία σχετικά με την έκδοση των εν λόγω πράξεων δεν μπορεί, συνακόλουθα, να θεωρηθεί ως ουσιώδης τύπος τους.

42. Οι *Pesquerias* και *Naviera* ισχυρίζονται ότι, λόγω της μη εγκρίσεως των αιτήσεών τους, οδηγήθηκαν σε πτώχευση. Υπό την έννοια αυτή, ζητούν, επικαλούμενες την απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 1971 στην υπόθεση 5/71, Schöppenstadt κατά Συμβουλίου (Rec. 1971, σ. 975), την αποκατάσταση της ζημίας που προκάλεσε θεσμικό όργανο κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Στην προκειμένη περίπτωση πληρούνται οι προϋποθέσεις (όπως ορίστηκαν από το Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 26ης Νοεμβρίου 1975 στην υπόθεση 99/74, Moulins des Antilles κατά Επιτροπής, Rec. 1975, σ. 1531, και της 28ης Απριλίου 1971 στην υπόθεση 4/69, Lütticke κατά Επιτροπής, Rec. 1971, σ. 325) που στοιχειοθετούν ευθύνη των Κοινοτήτων. Η ζημία που υπέστησαν οι εταιρίες είναι βεβαία, πραγματική, σημαντική και επηρεάζει άμεσα την ύπαρξη των θιγομένων επιχειρήσεων. Πρόκειται για ζημία απορρέουσα ευθέως από την παράνομη συμπεριφορά της Επιτροπής και συνισταμένη σε αρκούντος διακεκριμένη προσβολή υπερτέρου κανόνα δικαίου ο οποίος προστατεύει τους ιδιώτες. Η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς της Επιτροπής και της φερομένης ζημίας είναι αναμφισβήτητη. Συγκεκριμένα, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις εκδόθηκαν σε χρόνο κατά τον οποίο οι αποστολές πειραματικής αλιείας είχαν ήδη αρχίσει και επρόκειτο να περατωθούν, ήτοι στις 8 Ιουλίου 1990 για το σκάφος Geminis και στις 11 Ιουλίου 1990 για το

Επί των αιτημάτων για αναγνώριση εκ μέρους του Δικαστηρίου του δικαιώματος των Naviera και Pesquerias να λάβουν τις μη εγκριθείσες κοινοτικές χρηματοδοτικές συνδρομές

40. Οι *Pesquerias* και *Naviera* εκτιμούν ότι είναι προφανές ότι η ακύρωση των εκδοθεισών αποφάσεων υποχρεώνει την Επιτροπή, σύμφωνα προς το άρθρο 176 της Συνθήκης, να λάβει τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να χορηγήσει, σε εκτέλεση των αποφάσεων του Δικαστηρίου, τις μη εγκεκριμένες κοινοτικές χρηματοδοτικές συνδρομές.

σκάφος Ceres. Αν οι αποφάσεις γνωστοποιούνταν εγκαίρως στις Pesquerias και Naviera, αυτές θα μπορούσαν να απόσχουν από την υλοποίηση των αποστολών πειραματικής αλιείας ή να αποφασίσουν περικοπές τους. Επομένως, υφίσταται όντως αιτιώδης συνάφεια κατά την έννοια της αποφάσεως της 15ης Μαρτίου 1984 στην υπόθεση 310/81, EISS κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 1341), εφόσον συντρέχουν υπό την έννοια αυτή τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι ικανά να θεμελιώσουν αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της προβαλλομένης ζημίας και των συγκεκριμένων παρανόμων πράξεων που αποδίδονται στην Επιτροπή.

Οι Pesquerias και Naviera ζητούν αποζημίωση καλύπτουσα τόσο τη ζημία που υπέστησαν όσο και το διαφυγόν κέρδος. Η ζημία που υπέστησαν είναι προϊόν της αρνήσεως χορηγήσεως της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής, στην οποία θα πρέπει να προστεθεί η απώλεια της ενισχύσεως ύψους 20 % που η ισπανική γενική γραμματεία θαλάσσιας αλιείας είχε χορηγήσει υπό την προϋπόθεση της χορηγήσεως της κοινοτικής συνδρομής. Το διαφυγόν κέρδος προστίθεται στην προξενηθείσα ζημία και, έτσι, το επιδικαστέο ποσό θα ήταν δυνατό να επαναφέρει τα πράγματα στην κατάσταση που θα βρίσκονταν αν η Επιτροπή δεν εξέδιδε τις προσβαλλόμενες αποφάσεις. Προς στήριξη της τελευταίας αυτής αξιώσεως, οι Pesquerias και Naviera επικαλούνται την απόφαση της 13ης Ιουλίου 1972 στην υπόθεση 79/71, Heinemann κατά Επιτροπής (Rec. 1972, σ. 579). Τέλος, ζητούν επιστροφή των εξόδων στα οποία υποβλήθηκαν προκειμένου να ασκήσουν τις υπό κρίση προσφυγές. Οι ζημίες των Pesquerias και Naviera αντιστοίχως υπολογίζονται ανερχόμενες στα ακόλουθα ποσά:

Όσον αφορά την Pesquerias

1. Διαφυγόν κέρδος λόγω της μειώσεως της διαρκείας της αποστολής 6 800 000 PTA
2. Επιπρόσθετες δαπάνες 5 345 000 PTA
3. Απομείωση ενεργητικού 31 636 000 PTA
4. Αρνητικές συνέπειες της παύσεως των πληρωμών
   - 4.1 Προμηθευτές 10 100 000 PTA
   - 4.2 Δραστηριότητα 15 600 000 PTA
   - 4.3 Διαδικαστικά έξοδα 30 000 000 PTA
   - 4.4 Μείωση εμπορικής φήμης 27 569 000 PTA

   127 050 600 PTA

Όσον αφορά τη Naviera

1. Διαφυγόν κέρδος λόγω της μειώσεως της διαρκείας της αποστολής 12 000 000 PTA
2. Επιπρόσθετες δαπάνες 5 766 000 PTA
3. Απομείωση ενεργητικού 35 618 000 PTA

4. Αρνητικές συνέπειες της παύσεως των πληρωμών

4.1 Προμηθευτές	10 100 000 PTA
4.2 Δραστηριότητα	15 600 000 PTA
4.3 Διαδικαστικά έξοδα	30 000 000 PTA
4.4 Μείωση εμπορικής φήμης	31 068 000 PTA
	140 152 000 PTA

Από τα ανωτέρω ποσά πρέπει να αφαιρεθούν οι οικονομικές ενισχύσεις εκ μέρους των ισπανικών αρχών για τις επίδικες αποστολές πειρατικής αλιείας, ήτοι 36 760 800 PTA για την Pesquerias και 39 348 400 PTA για τη Naviera.

43. Η *Επιτροπή* εκτιμά ότι τα αιτήματα επιδικάσεως αποζημιώσεως στις Pesquerias και Naviera είναι απορριπτέα ως απαράδεκτα και αβάσιμα.

Το απαράδεκτο οφείλεται στην έλλειψη σαφηνείας των αιτημάτων που αφορούν, αφενός, την αναγνώριση του δικαιώματος λήψεως χρηματοδοτικών συνδρομών, αφετέρου, των αιτημάτων σχετικά με τα έξοδα. Τα εν λόγω αιτήματα στερούν οποιουδήποτε περιεχομένου τα έτερα αιτήματα επιδικάσεως αποζημιώσεως για την κάλυψη των ζημιών από την άρνηση χορηγήσεως των πριμοδοτήσεων ενθαρρύνσεως, του κόστους που συνεπάγεται η άσκηση των επιδίκων προσφυγών καθώς και « άλλων ζημιών ».

Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή θεωρεί αβάσιμα τα αιτήματα επιδικάσεως αποζημιώσεως, επειδή οι Pesquerias και Naviera δεν αποδεικνύουν ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις σχετικά με την παράνομη συμπεριφορά που αποδίδεται στα θεσμικά όργανα, με την ύπαρξη ζημίας και με την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ συμπεριφοράς και ζημίας που είναι στοιχεία απαραίτητα για να στοιχειοθετηθεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Επιτροπής. Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι οι Pesquerias και Naviera εξαναγκάστηκαν να προβούν στην παύση των πληρωμών και θεωρεί ότι δεν σημαίνει τίποτε άλλο παρά προσωρινή έλλειψη ρευστότητας. Δεν αληθεύει περαιτέρω ότι οι Pesquerias και Naviera θα μπορούσαν να απόσχουν από την πραγματοποίηση των αποστολών αν γνώριζαν εγκαίρως, ήτοι στα πλαίσια της προθεσμίας των δύο μηνών, τις προσβαλλόμενες αποφάσεις. Συγκεκριμένα, τα σκάφη Ceres και Geminis άρχισαν τις αποστολές οκτώ και μία ημέρες αντίστοιχα μετά την υποβολή των αιτήσεων, ενώ για τη διακοπή των αποστολών η Επιτροπή θα έπρεπε να εκδώσει στην ουσία τις προσβαλλόμενες αποφάσεις την επομένη της υποβολής των αιτήσεων. Εξάλλου, οι Pesquerias και Naviera στην πραγματικότητα μείωσαν τη διάρκεια των αποστολών αλιείας. Επιπλέον, οι Pesquerias και Naviera όχι μόνο είχαν την απρονοησία να αρχίσουν τις αποστολές αλιείας ιδίω κινδύνω, χωρίς να αναμείνουν τις αποφάσεις της Επιτροπής, αλλ' ούτε καν τις διέκοψαν είτε μετά τη δήλωση της Επιτροπής ενώπιον της μόνιμης επιτροπής διαρθρώσεων αλιείας είτε μετά το έγγραφο της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 1990. Από τα ανωτέρω η Επιτροπή συνάγει ότι οι υποτιθέμενες ζημίες βαρύνουν ευθέως και αποκλειστικώς τις Pesquerias και Naviera που επέδειξαν απρονοησία.

G. F. Mancini
εισηγητής δικαστής